

Emmanuel Macron – revoluce na pochodu?

Rozhovor s Alainem de Benoist pro bretaňské stránky Breizh-info.com

Jaké poučení vyvozujete z prvního kola prezidentských voleb? Čím se liší od dřívějších volebních klání?

Alain de Benoist: Nejdůležitější novinkou těchto voleb, která jim dodává historický význam, není fenomén Macron ani postup Marine Le Penové do druhého kola, ale naprosté selhání obou hlavních vládních stran, socialistů i republikánů. Sám jsem na to upozorňoval už v únoru, kdy tomu nikdo jako by ještě nevěnoval pozornost: poprvé od zavedení všelidové volby hlavy státu se druhého kola neúčastní kandidát ani jedné ze dvou stran, které Francii střídavě vládnou už přes půl století.

V minulosti tyto strany nikdy nezastupovaly méně než 45% voličů (a 57% v roce 2007, 55,8% při volbách 2012). Teď se jim povedlo složit s bídou čtvrtinu (Fillon 19%, Hamon 6%), méně než sám Sarkozy v roce 2007 nebo Hollande v roce 2012. Obě strany se ocitly na dně a na pokraji zhroucení. Jejich zánik značí konec Páté republiky, jak jsme ji znali. Právě tyto strany jsou velkými poraženými voleb.

Tato bouře však nepřišla z čistého nebe, dokonale totiž zapadá do populistického vzorce. V zemích, kde se populismu daří, trpí strany zastupující starou vládnoucí třídu nejvíc. Viděli

jsme to v Řecku, Španělsku, Rakousku i jinde. Nyní tedy přišla na řadu i Francie. A nepochybně to je teprve začátek, protože s velkou pravděpodobností vstupujeme do období nestability, krize institucí a velkých zmatků.

Je to tedy konec tradičního pravolevého systému, jak jsme jej znali po desetiletí?

Alain de Benoist: Právě staré vládní strany s tímto tradičním pravolevým dělením přišly. Soupeření na horizontální ose postupně voliče, kteří přestali chápat, co že to vlastně má od sebe levici a pravici odlišovat, znechutilo a unavilo. Macron i Le Penová se vyvezli na této vlně rozčarování ze „systému." Zopakuji, co už jsem řekl mnohokrát: starou horizontální osu odpovídající pravolevému dělení podle všeho nahradilo rozdělení vertikální, kdy proti sobě stojí ti na hoře a ti dole. Lid proti elitám, obyčejní lidé proti mocným.

Samozřejmě se můžeme pokusit zavedené dělení zachovat za každou cenu, ale musíme při tom vzít na vědomí, že lidové vrstvy jsou stále více pravicově naladěné, zatímco buržoazie tíhne více a více k levici, což je samo o sobě revolucí.

Výsledky ukazují rozkol velkých měst a „francouzské periferie," ale také propast mezi částmi Francie s méně imigranty, kde se hlasuje pro Macrona a těmi více zasaženými oblastmi, které podporují Le Penovou. Co si o tom myslíte?

Alain de Benoist: Rozdělení Macron-Le Penová podle mě dosti přesně odpovídá protikladu „periferie," ponížené, zapomenuté, dělnické Francie, která se právem považuje za oběť politického, sociálního i kulturního vyloučení na jedné straně a Francie urbanizovaných metropolí obývaných bobos a privilegovanými, rentiéry a intelektuální buržoazií, jenž má z globalizace prospěch a vždy tak volá po větší a větší „otevřenosti" na straně druhé. Francie, kde se žije pohodlně a proti ní Francie trpící a sužovaná obavami.

Toto prostorové dělení, kterým se velmi pronikavě zabýval Christophe Guilluy, se však hodně překrývá s rozvrstvením třídním. V tomto ohledu se pak ztotožňuji nejen s Guilluym, ale také Mathieu Slamou, podle něhož „se v duelu druhého kola vrací na politickou scénu třídní boj, když se střetávají liberál Emmanuel Macron a suverenistka Marine Le Penová."

Slama dodává: „Za tímto třídní bojem se skrývá konflikt dvou odlišných světonázorů: liberální a univerzalistické vize, která nevěří ve stát ani národ a náhledu, jemuž se dnes říká populistický nebo suverenistický, který usiluje o obrodu státu, obnovení hranic a smysluplného společenství ohroženého expanzí globalizace."

Omylem klasické levice i pravice byl předpoklad, že politika se může oprostit od třídních otázek – pravice se této chyby dopustila svou alergií na marxismus a socialismus a levice kvůli svému přesvědčení, že dělnická třída zmizela a protože už ji lid naprosto nezajímá.

Co vlastně ztělesňuje Macron?

Alain de Benoist: Morfopsychologie naznačuje, že Emmanuel Macron je temperamentní,

snadno manipulovatelný človíček, neschopný se rozhodnout. Nazvěme ho algoritmem, syntetickým obrazem, milionářem z telekomunikační branže, hráčem na flétnu naprogramovaným vést za nos ty, kdo si sami nevidí dál než na špičku nosu. Je kandidátem Kasty, kandidátem vládnoucích a mocných. Tento libertarián-liberál si Francii představuje jako „start-up" a sní o vymazání veškerých hranic a omezení, dějin i pokrevních linií. Je mužem globalizace, migračních proudů a všeobecné flexibility pracovní síly. Předák „pokrokářů," v ostrém kontrastu k těm, kteří už v pokrok nevěří, protože vidí, že už jejich životy nečiní lepšími, ale naopak temnějšími.

V minulosti podnikatelské kruhy podporovaly kandidáty, u kterých byla největší pravděpodobnost, že budou bránit jejich zájmy. (Například Alain Juppé na počátku kampaně). Tentokrát tito lidé zjevně dospěli k závěru, že jednodušší bude prostě nasadit kandidáta vlastního. Aude Lancelinová se tedy nemýlí, když mluví o „puči CAC 40" (hlavní francouzský burzovní index, pozn. red.).

Co neúspěch Jean-Luc Mélenchona?

Alain de Benoist: Pokud neúspěch, tak velice relativní! Tento nepřekonatelný řečník se skvěle vžil do role tribuna lidu a vedl formou i obsahem nejlepší předvolební kampaň ze všech uchazečů o úřad. Během několika týdnů vystoupal rychleji než kterýkoliv jiný kandidát, cestou rozdrtil socialistické trpaslíky a získal podobný podíl hlasů jako Fillon, čímž zdvojnásobil svůj zisk z roku 2012.

Ještě důležitější pak je, že mu tyto volby nabídly možnost stát se ztělesněním levicového populismu, předtím existujícího jen v hrubých obrysech. Možná jste si všimli, že jeho vzestup v průzkumech začal poté, co ve svých projevech místo „levice" začal používat výraz „lid." O mnohém to vypovídá. Připočtěme k tomu, že na rozdíl od Hamona a Duflota měl dost odvahy nevyjádřit podporu Macronovi. Osobně mě velice mrzí, že se nedostal do druhého kola.

Má vůbec Marine Le Penová šanci zvítězit? Na co by se měla v kampani soustředit? Odkud může získat nové voliče?

Alain de Benoist: Její šance ve druhém kole jsou apriorně nízké, když všechny průzkumy přisuzují výhru jejímu oponentovi. Její konkurenti, počínaje (zhrzeným) Françoisem Fillonem vyzvali k volbě Emmanuela Macrona, samozřejmě ale není jisté, zda se voliči budou jejich pokyny řídit. Přesun voličské podpory nikdy není automatický. Odhlédneme-li od těch, kdo se hlasování zdrží, může si Marine Le Penová dělat naděje na hlasy alespoň třetiny Fillonových voličů, více než polovinu podpory Dupont-Aignana a dokonce 10 – 15% Mélenchonova voličstva, každopádně pochybuji, že jí to bude stačit na výhru. Druhé kolo ztratí v poměru 60/40, přinejlepším 55/45.

Přesto je ale zisk 21,4% (v roce 2012 jen 17,9%) Marine Le Penové úctyhodným výsledkem, nejen proto, že jí zajistil postup do druhého kola, ale protože dostala skoro osm milionů hlasů (dvojnásobek toho, co její otec v roce 2002), oproti pouhým šesti milionům v posledních regionálních volbách. Co je ovšem nejdůležitější, podařilo se jí porazit republikány i socialisty,

což z Front National jasně činí hlavní opoziční sílu proti budoucí „progresivní“ Macronově koalici.

Její kampaň však trpěla jistou nevyrovnaností. Chyběla lyrika, chyběly emoce: umí si vysloužit potlesk, ale nedokáže uchvátit. V jejím předvolebním klipu také chyběli lidé.

Její jedinou šancí, jak ve druhém kole zvítězit, je pomoci většině francouzského národa pochopit, že tyto volby nejsou hlasem pro nebo proti FN, ale referendem o globalizaci. Především se jí pak musí podařit přesvědčit levicové voliče, jak nesmyslné by pro ně bylo hlasovat pro kandidáta rozkladu sociálních jistot, reformy francouzského zákoníku práce „El Khomri“ (nazvané podle ministryně práce, zaměstnanosti, odborného vzdělávání a sociálního dialogu Myriam El Khomri, jehož první verze byla sestavena na základě diktátu MEDEF /Francouzský svaz zaměstnavatelů/, pozn. DP), diktatury akcionářů a všemocných finančních trhů, pro mluvčího kapitálu, jemuž je politika pouhým nástrojem ve službách soukromých zájmů.

Překvapuje vás chabá pouliční mobilizace proti Marine Le Penové, v ostrém kontrastu s tím, co jsme viděli v roce 2002?

Alain de Benoist: Vůbec ne. Volby 2002 se odehrávaly v úplně jiném světě než ty stávající, což zaznamenali snad všichni kromě dinosaurů a „antify.“

Vzkaz na závěr?

Alain de Benoist: Kdyby někdo napsal scénář volební kampaně, jaká byla ta právě končící, všichni režiséři by jej odmítli jako příliš neuvěřitelný. Události se vzepřely všem předpovědím. François Hollande celá léta snil o druhém mandátu, nakonec se ho však musel plánů na kandidaturu vzdát. Přestože je mnoha lidmi označován za zdatného manipulátora, ztratil podporu uvnitř své vlastní strany. Pravice si myslela, že volby nemůže prohrát – a přesto v nich propadla. Primárky měly posílit moc stran a vybrat kandidáty s největšími šancemi ve volbách (Sarkozy nebo Juppé napravo, Valls nebo Montebourg nalevo), místo toho obě strany oslabily, když se v nich prosadili přehlížení „outsideři.“

Co se Macronova fenoménu týče, nikdo ho ještě před rokem ani nepovažoval za možný, což ukazuje, že v politice není nic jisté předem. Dějiny vždy zůstávají otevřené.

Rozhovor s Alainem de Benoist Emmanuel Macron est une petite chose caractérielle, manipulable et incapable de décision vyšel na stránkách Breizh-info.com 25. dubna 2017. Překlad Eugène Montsalvata do angličtiny Alain de Benoist: Macron is an algorithm vyšel na stránkách Geopolitica.ru 2. května 2017.